

Idealy a autorytety

Wstęp

Czy potrafilibyście wskazać kogoś, kogo bardzo cenicie? Rodzica, nauczyciela, przyjaciela, znanego naukowca, działacza społecznego lub artystę? Taką osobę można nazwać autorytetem, czyli kimś cieszącym się wśród ludzi szczególnym uznaniem, szacunkiem, poważaniem ze względu na swoją wiedzę lub zachowanie. **Autorytet** często stawiany jest za wzór do naśladowania dzięki swojej wysokiej inteligencji, prawdomówności, uczciwości, odwadze. Często się zdarza, że cechy przywódcze i charyzma takiej osoby mają ogromny wpływ na innych. W dzieciństwie szukamy wzorów do naśladowania, a okres dojrzewania to czas buntu i odrzucenia autorytetów.

Idol również może stanowić wzór do naśladowania. To osoba publiczna, bardzo popularna, ceniona najczęściej za wygląd, sposób bycia, dokonania sportowe czy twórczość. Idolami są aktorzy, piosenkarze, sportowcy, którzy mogą stać się autorytetami, choć nie reprezentują niektórych wartości cenionych w społeczeństwie. Idol nie musi być wzorem w każdej dziedzinie życia.

Z kolei **ideał** to ktoś doskonały, wykraczający poza zwyczajność, wzór do naśladowania, który stanowi cel ludzkich pragnień i dążeń.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Nauczysz się

dowiesz się, jak odróżnić autorytet od idola i ideału;

poznasz postacie będące autorytetami (bohaterów literackich i rzeczywiste postacie).

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Po zapoznaniu się z e-materiałem uczeń:

1. rozwija umiejętność słuchania i czytania;
2. rozwija umiejętność wyrażania własnych opinii na temat autorytetów;
3. ćwiczy umiejętność korzystania ze Słownika języka polskiego;
4. charakteryzuje bohatera tekstu;
5. tworzy katalog różnych określeń nazywających cechy postaci, ale także uczucia, które te postacie wywołują;
6. doskonali umiejętność opisu postaci;
7. buduje argumenty do dyskusji o autorytetach i ćwiczy zadawanie pytań.

IDEAŁY A AUTORYTETY – audiobook

Rozdziały:

1. Odnaleziony autorytet
2. Jak się zdobywa autorytet?
3. Autorytet rodzica

Notatka dla prowadzącego

Wskazówka

Zastanówcie się, czy jest w waszym życiu osoba, której ufacie i której zdanie zawsze się dla Was liczy.

j.polski_scen4_audiobook

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Wersja tekstowa z wyróżnieniem pojęć

Polecenie 1

Opowiedz, w jaki sposób Mateusz Cuthbert rozmawia z Anią, jakich słów używa, aby nakłonić ją do przeproszenia pani Linde? Jakie emocje wywołuje w dziewczynce ta rozmowa?

Polecenie 2

Czy dzieci lubią Panadoktora? Jak dziewczynka go opisuje? Jak wygląda, gdzie mieszka, jak się zachowuje?

Polecenie 3

O co kłóciły się wilczki? Jak zachowała się wilczyca, co im powiedziała?

Podsumowanie

Człowiek od zawsze próbował dążyć do ideału i potrzebował wzorców zachowania. Pojęcie autorytetu i idola wydają się podobne, ale istnieją między nimi różnice. Autorytet

to ktoś godny naśladowania, przywódca duchowy, charyzmatyk, mentor, mistrz. Może nim być ktoś z bliskiego otoczenia, tak jak Mateusz stał się autorytetem dla Ani, a Janusz Korczak dla wychowanków domu dziecka. Idol to ulubieniec tłumów, bożyszczce, gwiazdor, supergwiazda, sława.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Praca domowa

Zadanie 1.

Zapoznaj się z wierszem Wandy Chotomskiej *Kwiaty dla dziadka* i dokończ zdania:

Dziadek jest autorytetem, ponieważ

Dziadek jest autorytetem, ponieważ

Dziadek jest autorytetem, ponieważ

PRACA DOMOWA – ZAŁĄCZNIK

data:

temat zad.:

tytuł i rozwińdo treści:

Palenisko:
Zapoznaj się z wierszem Wandy Chotomskiej *Kwiaty dla dziadka* i dokończ zdania:

1. Dziadek jest autorytetem, ponieważ:

2. Dziadek jest autorytetem, ponieważ:

3. Dziadek jest autorytetem, ponieważ:

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenia

Wskazówka

W przypadku braku możliwości rozwiązania zadania z klawiatury lub trudności z odczytem przez czytnik ekranu skorzystaj z innej wersji zadania.

Ćwiczenie 1

Do podanych cech autorytetu dobierz przykłady z tekstu, które udowadniają, że Mateusz Cuthbert staje się dla Ani takim autorytetem.

<i>Myślę, że powinna ją spotkać jakaś drobna kara.</i> <i>Proszę cię jednak, Marylo, nie bądź dla niej zbyt surowa. Pamiętaj, że nikt tego dziecka nie uczył odpowiedniego zachowania.</i> <i>Powiedz no, Aniu, czy nie lepiej byłoby, gdybyś ustąpiła?</i> <i>Jak się czujesz, Aniu? Ależ oczywiście, że mi zależy. Proszę cię, bądź dobrym dzieckiem.</i> <i>Tak, właśnie, przeprosiła, to odpowiednie słowo. Trzeba po prostu całą sprawę załagodzić. O to chciałem cię prosić.</i>

wzbudza zaufanie	
jest wyrozumiała	
krytykuje, ale wskazuje drogę do poprawy błędu	
służy dobrą radą, jest mądra	
jest sprawiedliwa i bezstronna rozwiązuje wszystkie problemy	

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 3

Do fragmentów opowieści o Januszu Korczaku przyporządkuj jego cechy w formie przymiotników.

pogodny, dobry, skromny, zapobiegliwy, przyjazny dla zwierząt, życzliwy, opiekuńczy, dobronaszny, serdeczny, radosny, troskliwy

„Pandoktor się do nas uśmiechał. Jak tylko go zobaczyłam, to wiedziałam, że Pandoktor to dobry człowiek”.

„Pandoktor mieszkał w malutkim pokoiku na poddaszu. To się nazywa facjatka. Przylatywały tam wróble, on je karmił i bardzo się polubili”.

„A Pandoktor, zanim późnym wieczorem szedł do siebie, wędrował po sypialniach. Przykrywał dzieci, uspokajał te, którym coś złego się przyśniło, albo budził te, o których wiedział, że jeśli nie

„Nikt dzieci nie bił, nikt na nie krzyczał.[...] to zasługa Panadoktora, bo on miał inne podejście do dzieci niż większość pozostałych dorosłych”.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 4

Krasicki charakteryzuje bohaterów bajki poprzez ich wypowiedzi. Uzupełnij tabelę, dobierając odpowiednie cytaty, wyjaśnij, co mówią one o wilczkach i wilczycy.

zarozumiałość, „Nie przystoi to na wilka”, duma, mądrość, „Ja taki jak i pani matka!”, przekora, „Ja gładki!”, „Cóż to - rzeczce - same w lesie. Wadzicie się!”, odpowiedzialność, zuchwałość, wyobraźnia, przewidywanie niebezpieczeństw, „Jak będziecie tak w kupie Dysputować się, głupie, Wiecie, kto nie zblądzi? Oto strzelec was pozwie, a kusznierz osądzi”, „Ja rzadki!”, kłótniowość, roztropność, troska, „Idzie tu wam o skórę - rzekła - mile dzieci, Która zdobi, która szpeci”, przechwalanie się, próżność, chępliwłość, przezorność

Pierwszy wilczek	
Drugi wilczek	
Trzeci wilczek	
Wilczyca	

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Słowniczek

Akceptacja

(łac. *accepto* – przyjmuję)

1. aprobata
2. zgoda na coś
3. pogodzenie się z czymś, czego nie można zmienić
4. uznanie czyichś cech, czyjegoś postępowania za zgodne z oczekiwaniami.

Autorytet

(łac. *auctoritas* – powaga, znaczenie) 1. ogólnie uznana czyjaś powaga, wpływ, znaczenie, mir. 2 człowiek mający duże poważanie, cieszący się uznaniem ze względu na swą wiedzę, odpowiednie zachowanie, stawiany za wzór do naśladowania, mający wpływ na innych ludzi.

Charyzma

(gr. *chárisma* – dar) wszystkie cechy charakteru, które czynią daną osobę wyjątkową na tle społeczeństwa.

Dysputować

przestarzałe: prowadzić dysputę; dyskutować.

Ideał

coś absolutnie doskonałego; człowiek będący wzorem do naśladowania lub najwyższy cel dążeń i pragnień ludzkich w jakiejś dziedzinie.

Idol

(gr. *eidolon* – podobizna) osoba szczególnie popularna, uwielbiana; bożyszcze.

Krytyka konstruktywna

rodzaj krytyki, która charakteryzuje się tym, że osoba krytykująca przedstawia lub podpowiada sposób lub sposoby rozwiązania problemu, zachowania poddanego krytyce.

Kusznierz

rzemieślnik zajmujący się szyciem futer i kozuchów, wyrobem i naprawą ubrań wykonanych z futer, kuśnierz.

Rzecz

forma 2. os. l. poj. czasu teraźniejszego od czasownika rzecz – mówić, powiedzieć, odezwać się.

Wzór osobowy

postać odznaczająca się wyjątkowymi cechami, człowiek będący autorytetem.

Powrót do e-podręcznika

E-podręcznik „Piąta strona świata”

<http://www.epodreczniki.pl/reader/c/307282/v/latest/t/student-canon>

18. Czy istnieją ideały?

<http://www.epodreczniki.pl/reader/c/307282/v/latest/t/student-canon/m/tu9k57KKQr>